

Escabiosi (sarna) en l'àmbit laboral

Foto: Canal Salut – Generalitat de Catalunya

**Unió General de Treballadores
i Treballadors de Catalunya**

Secretaria de Política Sindical Salut Laboral

Edició: UGT de Catalunya. Any 2023

Elaboració i dinamització: Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals. Secretaria de Política Sindical

Disseny i maquetació: Comunicació i Imatge UGT de Catalunya

Fotografies: Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i Wikipedia

Correcció: Servei Lingüístic UGT de Catalunya

Amb la col·laboració de

a la feina cap risc

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Empresa
i Treball**

Escabiosi (sarna) en l'àmbit laboral

L'escabiosi és una de les malalties transmissibles més prevalents en el món, actualment en auge en el nostre entorn. Evidentment, afecta també l'àmbit laboral i es reflecteix en l'increment de les estadístiques de malalties professionals.

Hi ha diferents causes que expliquen la problemàtica d'aquesta epidèmia: una incorrecta aplicació o pauta del tractament; la disminució de la sensibilitat o la resistència al tractament tòpic i les mancances en el coneixement del paràsit i la seva transmissibilitat.

Per aquest últim motiu, des de la UGT de Catalunya considerem necessari publicar aquesta guia, per dotar de coneixements als treballadors, treballadores i els seus representants.

Què és?

La sarna o escabiosi és una malaltia parasitària de la pell produïda per un àcar anomenat *Sarcoptes scabiei*. És un artròpode d'uns 4 mm de longitud amb vuit potes i cap rodó. Penetra sota la capa superficial de la pell excavant túnels on la femella diposita els ous. Les larves surten dels ous i excaven túnels en les capes més externes on es converteixen en adultes. Les proteïnes dels àcars i els residus produeixen una reacció al·lèrgica que origina una picor intensa a la persona infestada.

En una persona, els àcars poden viure durant un període d'1-2 mesos, però fora del cos humà no sobreviuen més de 48-72 hores. Els àcars es poden eliminar si s'exposen a una temperatura de 50 °C durant 10 minuts.

Imatge: Wikipedia https://ca.wikipedia.org/wiki/Àcar_de_la_sarna

Síntomes

El principal símptoma és la picor intensa, especialment durant la nit. En fases inicials poden aparèixer lesions lineals en forma de solcs o bé petites lesions eritematoses punctiformes (barbs, en castellà *espinillas*). En fases més avançades, la pell pot presentar crostes o escames.

Qualsevol part del cos es pot veure afectada, però en adults les zones d'afectació més freqüent són els espais interdigitals de les mans, cares laterals dels dits, cara interna dels canells i avantbraços, plec submamari i genital, arèola mamària, peus, aixelles i natges.

En cas de diagnòstic s'ha de notificar de forma immediata a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) a fi que es puguin posar en marxa de forma precoç mesures de prevenció i control que permetin limitar-ne l'extensió.

Com es contagia?

Al nostre entorn la sarna no està lligada a les condicions higièniques. Els brots es produeixen majoritàriament en residències geriàtriques, escoles bressol i, amb menys freqüència, en presons i institucions sanitàries com ara centres sociosanitaris i hospitals.

El període de transmissibilitat, és a dir, el temps en què és possible el contagi, s'inicia des del primer moment de la infestació fins que l'àcar i els ous són destruïts pel tractament. La persona infestada és immediatament una font potencial d'infecció per a altres individus, fins i tot en absència de símptomes. El període d'incubació, comprès entre la infestació i l'aparició dels símptomes, acostuma a ser de 2-6 setmanes.

Mesures de control en cas de detectar sarna

L'Agència de Salut Pública determina les actuacions a realitzar, ja sigui la persona afectada un treballador o l'usuari d'un centre.

- **Persona afectada:** el primer pas és que un metge/essa diagnostiqui el possible cas de sarna. El tractament mèdic habitualment es realitza amb l'aplicació d'escabicides en forma de locions o cremes. La malaltia deixa de ser transmissible al cap de 24 hores de tractament eficaç.
- **Persones potencialment exposades:** en el cas de contactes domiciliaris o institucionals més estrets, es recomana que les persones potencialment exposades facin un tractament profilàctic. Totes les persones exposades han de ser tractades al mateix temps que la persona infestada per tal de prevenir una possible reexposició i reinfestació.
- **Mesures de control general:** S'ha de rentar la roba, tovalloles i roba de llit usada pels casos durant els 3 dies anteriors al tractament en els cicles calents de la rentadora o netejar-se en sec. Els articles que no es poden rentar o netejar en sec es poden desinfectar emmagatzemant-los en una bossa de plàstic tancada durant una setmana per assegurar la destrucció dels àcars, atès que generalment no sobreviuen més de 2 a 3 dies fora del cos. En les habitacions utilitzades per persones infectades s'ha de fer una neteja ambiental integral que inclogui l'aspirat a fons.

Mesures de prevenció

S'han de complir les mesures universals d'higiene per prevenir les malalties transmissibles per contacte (rentat de mans durant 40 segons amb sabó líquid i paper d'un sol ús, fer servir guants per tocar sang, fluids corporals i material contaminat, etc.) així com les mesures de prevenció derivades de l'avaluació de riscos laborals específica del lloc de treball.

Es recomana que en els àmbits de més freqüent aparició com ara les residències de gent gran, centres de llarga estada i hospitals tinguin un pla de prevenció de la sarna que impliqui tots els nivells dels equips assistencials.

El Pla hauria d'incloure una avaluació de la pell, els cabells i les ungles de tots els nous pacients o residents admesos, tan bon punt arribin al centre, documentar l'existència de prurit, d'erupcions i lesions cutànies, i el requeriment de l'atenció del personal d'infermeria i mèdic per al seguiment.

Gestió de brots en l'àmbit laboral

Es considera un brot epidèmic de sarna en l'àmbit laboral quan el brot es produeix en un centre on hi ha treballadors, i quan hi ha diagnòstic clínic o confirmat de **dos o més casos** de sarna en persones del centre que desenvolupen una activitat laboral si han iniciat símptomes en un període igual o inferior a 12 setmanes (que representa dues vegades el període màxim d'incubació). Quan se'n detecti un brot en l'àmbit laboral, com en altres àmbits, s'ha de notificar de forma urgent al servei de vigilància epidemiològica corresponent.

L'empresa, amb l'ajuda del servei de prevenció i de la mútua col·laboradora de la seguretat social, ha de coordinar les actuacions de prevenció i control que es determinin. Aquesta responsabilitat es fa extensiva a la coordinació d'activitats empresarials legalment establerta si hi ha concurrència de treballadors d'altres empreses en el mateix centre de treball on hi ha hagut casos afectats.

La sarna com a accident de treball o malaltia professional

L'escabiosi es reconeix com a malaltia professional del grup 3, les causades per agents biològics pel treball en feines relacionades amb la prevenció, amb l'assistència mèdica i amb activitats en què s'ha comprovat que hi ha un cert risc d'infecció.

En canvi, per a la resta de treballadors no inclosos en aquest quadre de malalties professionals, l'escabiosi d'origen laboral s'entén com a accident de treball. Per això, cal demostrar el nexa causal entre l'activitat i la malaltia (per exemple, degut a un brot a l'empresa, etc.).

Per a qualsevol consulta, pots dirigir-te a l'Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals.

Font i més informació

[Procediment d'actuació davant un brot d'escabiosi en l'àmbit sanitari Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública](#)